

TWORZĄC BEZPIECZNĄ BAZĘ DZIECKU W OPIECE ZASTĘPCZEJ:

Karta Wyników Bezpiecznej Bazy Dla Rodziców zastępczych i ich kierowników/przełożonych

PRAKTYCZNE NARZĘDZIE DO PRACY NAD PODNOSZENIEM JAKOŚCI OPIEKI

- **HISTORIA DZIECKA**
Jak trudne może się okazać nasze zadanie?
- **IDENTYFIKACJA CELÓW**
Stworzenie mapy posiadanych zasobów i obszarów potencjalnych zmian
- **ROZMOWY**
pomiędzy **rodzicami** zastępczymi a przełożonym, pracownikiem socjalnym lub innymi partnerami dialogu
- **PLANOWANIE PRACY**
najważniejsze kwestie związane z codzienną pracą nad poprawą relacji społecznych

Witamy! ta karta wyników stanowi wasze narzędzie pracy jako rodziców zastępczych

Może ona pomóc Wam w tym, co tak wspianiale robicie. Jako rodzice zastępczy jesteście najważniejszymi osobami w życiu dziecka, którym się opiekujecie. Karta Wyników pomoże we współpracy z kierownikiem lub przełożonym. Jest to narzędzie służące do analizy sieci, jaką posiadacie jako rodzina zastępcza, ustalenia obszarów, w których możliwe są zmiany oraz rzeczowej i owocnej dyskusji na ich temat oraz, co niemniej ważne, przygotowanie systematycznego planu ulepszenia tego, co aktualnie robimy. Niewielkie zmiany mogą prowadzić do znaczącej poprawy.

Mogą także pomóc Wam w podjęciu decyzji co do tych sesji szkolenia Fair Start, które są dla Was szczególnie przydatne.

Wasz dom waszym miejscem pracy – niech będzie lepszy!

Gdy zostajecie opiekunami zastępczymi Wasz dom także staje się Waszym miejscem pracy. I przestajecie być po prostu tylko rodzicem. Od teraz jesteście także rodzicami zastępczymi – pracownikami pracującymi w domu i z domem w celu zapewnienia bezpiecznej bazy dziecku w opiece zastępczej.

Praca rodziców zastępczych zależy od wielu relacji społecznych: ludzi, którzy dali Wam pracę, współmałżonków, Waszego kontaktu z rodzicami biologicznymi. Być może sami macie dzieci, są sąsiedzi, znajomi i krewni, a dziecko w opiece zastępczej być może utrzymuje relacje z innymi dziećmi na ulicy lub w szkole.

Jakość wszystkich tych relacji daje nam ramy i płaszczyznę do pracy:

W świetle powyższego musicie oczywiście popracować nad ulepszeniem swojego miejsca pracy, aby pracowało Wam się lepiej i by wybrać zagadnienia do bardziej szczegółowego opracowania. Poczucie wygody i bezpieczeństwa połączone z dobrymi relacjami z wszystkimi w naszym otoczeniu sprawia, że czujemy się silniejsi i lepiej opiekujemy się dzieckiem oddanym nam pod opiekę.

Pomoże to zaplanować pracę i stworzyć dobre środowiska dla dziecka

Prosimy o udzielenie odpowiedzi na szereg pytań: czy relacja, której dotyczy pytanie jest bardzo dobra, niedobra czy taka sobie. Efektem będzie przegląd wszystkich posiadanych relacji i ich ocena.

Możecie również zwrócić się do współmałżonków o udzielenie odpowiedzi na te pytania. Być może mają oni inny pogląd i pomocne sugestie. Alternatywnie można także zwrócić się do przyjaciela, kogoś, kto dobrze Cię zna, aby odpowiedział na te pytania.

Jeżeli odbywacie regularnie spotkania lub rozmowy telefoniczne z pracownikiem socjalnym dziecka lub zwierzchnikiem, możesz wykorzystać wyniki Twojej pracy z Kartą Wyników do omówienia ulepszeń i rozwiązań.

Po zakończeniu oceny punktowej można wykorzystać wyniki tej oceny do opracowania planu pracy: Jak wykorzystacie ten program szkoleniowy by poprawić swoje najważniejsze relacje. Jeżeli odwiedzi Was kierownik rodziny zastępczej lub przełożony omówcie z nimi wyniki i Wasze plany i poproście ich o sugestie.

Jak wymagające jest zadanie sprawowania opieki zastępczej w tym przypadku?

Czego można ogólnie oczekiwać przyjmując dziecko w opiekę zastępczą i jak postrzegać w związku z tym swoje zawodowe zadania? Ta strona może pomóc w znalezieniu odpowiedzi.

Po pierwsze proszę przyrzeć się dziecku, któremu się opiekujecie, by ustalić czy jest to stosunkowo proste zadanie czy też może to dziecko/młody człowiek przebywający pod Waszą opieką ma wiele problemów i dlatego stanowi trudniejsze zadanie. Wasze odpowiedzi na te pytania (strona 5 i 6) to informacje o historii dziecka. Nie stanowią one części Karty Wyników.

Dziecko w naszej opiece zastępczej: wiek i historia – wasze zadania i oczekiwania

Proszę zaznaczyć krzyżykiem (X) jedną z trzech opcji poniżej:

A. Dziecko trafiło do nas będąc w przedziale wiekowym od *0 do 3 lat*.

A

Lub:

B. Dziecko trafiło do nas będąc w przedziale wiekowym od *4 do 10 lat*.

B

Lub:

C. *Dziecko było już nastolatkiem lub prawie dorosłe* kiedy do nas trafiło.

C

Dlaczego jest to ważne?

Poniżej przedstawiono ogólne wyniki i oczekiwania związane z wiekiem, w jakim dziecko trafia do opieki zastępczej. Mogą one pomóc Wam w określeniu Waszych zawodowych zadań, które realizujecie jako rodzice zastępczy. Mają one charakter ogólny i niekoniecznie dotyczą Waszego konkretnego przypadku:

A:

Jeżeli otrzymujemy dziecko *poniżej trzech lat*, to bardzo często dojdzie ono do siebie i przywiąże się do rodziców zastępczych tak, jak przywiązują się dzieci do własnych rodziców. Im młodsze jest dziecko, tym większa jest szansa, że będziecie czuli do niego ogromne przywiązanie i że dziecko będzie Was postrzegało jako rodziców.

Wasze zadanie zawodowe będzie polegało na *wychowaniu tego dziecka tak, jakby zrobił to rodzic*.

Dla biologicznych rodziców oddanie małego dziecka – lub odebranie go na mocy wyroku sądowego – jest bardzo trudne. Powinniście zrozumieć, jeżeli taki rodzic czuje zazdrość lub gniew.

B:

Przyjmując *malucha lub starsze dziecko* pamiętajmy, że będzie ono już przywiązane do swoich rodziców biologicznych i będzie świadome posiadania *dwóch bardzo różnych rodzin*. Być może dziecko przywiąże się do Was w miarę upływu lat, lecz może również mieć poczucie odrzucenia, ewentualne problem z zachowaniem, lub inne problem spowodowane wczesnym brakiem opieki. *Należy otwarcie przedstawiać dziecku sprawę "posiadania dwóch rodzin" i oczekiwać, że życie może być trudniejsze dla takiego dziecka*. Jego rozwój może przebiegać wolniej, należy więc zachować cierpliwość.

C:

Jeżeli dostaniemy dziecko *tuż przed okresem dojrzewania lub później*, trzeba sobie zdać sprawę, że takie dziecko posiada już długą i prawdopodobnie pełną rozczarowań historię swojego życia z pozrywanymi relacjami. Być może jego trudności, z którymi musi żyć będą miały bardziej trwały charakter i być może denerwować je będzie zaproszenie do włączenia się i bliskości. *Możesz myśleć o sobie jako o praktycznym rodzicu*, który pomaga młodemu człowiekowi funkcjonować, nauczyć się codziennego rytmu i nauczyć się, jak sobie pomóc (gotowanie, sprzątanie, wstawianie, odrabianie lekcji, chodzenie do szkoły). Dobrą strategią może okazać się zachowanie neutralności, łagodność i stanowczość w wytyczaniu granic oraz ciągła gotowość do partnerskiej rozmowy i wyjaśnień. Należy się skupić na pomaganiu młodemu człowiekowi w przygotowaniu się do praktycznych zadań niezbędnych w życiu po zakończeniu opieki zastępczej i wytłumaczeniu mu, że są to Wasze wspólne działania i cel, w jakim do Was trafił.

Inne miejsca, w których umieszczone było dziecko zanim do Was trafiło

Proszę zaznaczyć krzyżykiem (X) jedną z trzech opcji poniżej:

A. Nasza opieka zastępcza to pierwsze miejsce pobytu dziecka poza rodziną biologiczną.

A

- B. Nasza opieka zastępcza to drugie miejsce pobytu dziecka poza rodziną biologiczną.
B ____
- C. Nasza opieka zastępcza to trzecie lub kolejne miejsce pobytu dziecka poza rodziną biologiczną.
C ____

Dlaczego jest to ważne?

Badania i doświadczenie pokazują, że im bardziej dzieci są przenoszone między opiekunami, w szczególności w pierwszych latach życia, tym trudniej im zaufać opiekunom i innym, przywiązać się do nich i nauczyć się z długotrwałych związków. Dlatego jeżeli jesteśmy pierwszymi opiekunami dziecka poza rodziną, możemy spodziewać się lepszego rozwoju naszego dziecka. Jeżeli dziecko doświadczyło częstych zmian opiekunów, wczesnego braku pełnej miłości opieki lub obu tych rzeczy, należy się przygotować na problemy związane z zachowaniem i uczeniem się i zrozumieć, że pracujemy z dzieckiem lub młodą osobą, której rozwój jest bardzo opóźniony. Może ono/ona potrzebować dużo codziennej pomocy przez wiele lat, by nauczyć się funkcjonować.

Rodzice biologiczni i ich stosunek do rodziny zastępczej

Jeżeli o rodzicach biologicznych wicie, że:

- A. Rodzic (e) kochał/kochali dziecko, ale musieli je oddać. Stało się coś, co uniemożliwiło im opiekę (śmieć, wypadki, ubóstwo, dziecko pozamałżeńskie, itp.)
- B. Rodzice są narkomanami lub alkoholikami lub cierpią na poważną chorobę psychiczną lub prowadzą wyjątkowo nieuporządkowane życie.
- C. lub: z innych przyczyn rodzice nigdy nie byli w stanie zachowywać się jak odpowiedzialni dorośli i opiekować się swoim dzieckiem.

Dlaczego jest to ważne?

Badania pokazują, że dzieci normalnych rodziców (zmuszonych przez okoliczności do oddania dziecka w opiekę innym) rozwijają się lepiej w rodzinach zastępczych. Normalni rodzice są bardziej skłonni zaakceptować rodzinę zastępczą i współpracować, a dziecko rozwija się lepiej w rodzinie zastępczej doświadczając dobrej opieki od urodzenia.

Dzieci rodziców dysfunkcyjnych mają z reguły więcej problemów (niektóre nawet z okresu prenatalnego, jak np. uszkodzenie mózgu alkoholem) z powodu braku opieki na wczesnym etapie życia. Rodziny dysfunkcyjne mają często o wiele więcej trudności ze współpracą i dogadywaniem się z rodziną zastępczą.

To, ile możecie zrobić jako rodzice zastępczy zależy także od tego, jak radzili sobie w życiu rodzice biologiczni zanim dziecko trafiło do Was.

Popatrzcie na Wasze wyniki. Jeżeli mamy trzy razy "A", prawdopodobnie uda się Wam włączyć dziecko do rodziny i być świadkami jego normalnego rozwoju. Jeżeli macie trzy razy "C", powinniście już zdawać sobie sprawę, że będzie to raczej bardzo trudne. Należy oczekiwać, że rozwój będzie następował bardzo wolno i, w miarę możliwości, powinniście mieć dużo profesjonalnego wsparcia i nadzoru ze strony władz. Gdy ich nie ma, powinniście starać się nawiązać kontakt z innymi rodzinami zastępczymi, współpracownikami lub znajomymi, aby mieć z kim porozmawiać o tym, jak to jest pracować jako opiekun zastępczy. To pomoże.

Wasze przemyślenia na temat dziecka, którym się opiekujecie i wasze oczekiwania

Proszę napisać, co myślicie po ocenie tych zdań:

Moje myśli: czy to jest dziecko bardzo obciążone doświadczeniami czy zdrowsze dziecko?

Moje odczucia: Czy powinniśmy oczekiwać normalnego rozwoju czy powinniśmy uzbroić się w cierpliwość?

Po tym spojrzeniu na historię dziecka:

NA KOLEJNYCH STRONACH MOŻNA WYPEŁNIĆ KARTĘ WYNIKÓW, ZASTANOWIĆ SIĘ NAD UZYSKANYM WYNIKIEM I ZAPLANOWAĆ SOBIE PRACĘ

Tworzenie mapy kontaktów w twojej sieci rodziny zastępczej

Po przyjrzeniu się dziecku, którym się opiekujecie i zastanowieniu się nad swoją rolą opiekuna zastępczego, kolejne pytanie pomoże nam sporządzić mapę Waszych relacji społecznych.

Badania pokazują, że sieci kontaktów społecznych rodzin zastępczych (ich wielkość i jakość) są bardzo istotne dla dobrostanu rodziców zastępczych i rozwoju dziecka w rodzinie zastępczej. W związku z tym, gdy odpowiecie na pytania, możecie zastanowić się nad pomysłami i porozmawiać o poprawie swoich relacji społecznych. Dzięki temu procesowi uczenia się zyskacie większą równowagę jako rodzice zastępczy i większy spokój i radość jako opiekunowie.

Punktacja przy kolejnych pytaniach:

Punktacja w karcie wyników:

Prosimy o prawdziwe i uczciwe odpowiedzi. Karta wyników przeznaczona jest do Waszego użytku.

Należy ocenić każde stwierdzenie na skali od 0 -6.

0 oznacza *“nigdy/nikt”*

1 oznacza *“prawie nigdy/prawie nikt”*

2 oznacza *“rzadko/niewielu”*

3 oznacza *“czasem/niektórzy”,*

4 oznacza *“z reguły/wielu”*

5 oznacza *“niemal zawsze/większość”*

6 oznacza *“zawsze/wszyscy/całkowicie”*

X oznacza *“nie wiem” lub “nie mam takiej relacji/takiego kontaktu”*

Stwierdzenia do oceny:

Relacje pomiędzy opiekunem zastępczym a pracodawcami

1. Znamy pracownika socjalnego dziecka i czasami spotykamy się z nią lub z nim i rozmawiamy o dziecku. Znamy oczekiwania w stosunku do nas związane z naszą pracą.

Wynik: _____ punktów

2. Posiadamy kierownika rodziny zastępczej lub przełożonego, z którym się niekiedy spotykamy/rozmawiamy. Prowadzimy pożyteczne rozmowy dotyczące naszej pracy.

Wynik: _____ punktów

3. Mamy dobre stosunki z profesjonalistami, z którym możemy porozmawiać, gdy potrzebujemy rady.

Wynik: _____ punktów

4. Profesjoniści zarządzający naszym przypadkiem ustalają swoje podejście do nas, swoje postrzeżenie zadania opieki zastępczej i swoje zdanie na temat sposobu wykonywania przez nas obowiązków.

Wynik: _____ punktów

5. Niekiedy spotykamy się z innymi rodzinami zastępczymi, rozmawiamy o naszych dzieciach i wspieramy się wzajemnie.

Wynik: _____ punktów

Wasze przemyślenia i refleksje

Proszę napisać swoje przemyślenia po ocenie punktowej zdań 1 – 4:

Moje/Nasze przemyślenia dotyczące naszych relacji z pracodawcami:

Moje/nasze przemyślenia dotyczące ewentualnej możliwości poprawy tego stanu:

Relacje w rodzinie zastępczej i z rodzicami biologicznymi

6. Mam dobre relacje z współmałżonkiem/współmałżonką. W przypadku problemów możemy je przedyskutować i je rozwiązać. Mój małżonek/małżonka wspiera mnie w mojej pracy opiekuna zastępczego.

(lub, w przypadku samotnego rodzica zastępczego: Fakt, że jestem rodzicem zastępczym nadaje sens memu życiu. Mam dobrą sieć przyjaciół i rodziny, z którymi mogę rozmawiać).

Wynik: _____ punktów

7. Mam doświadczenie jako rodzic zastępczy i czuję się przekonany/a co do mojej metody pracy z dzieckiem. Nawet gdy mam wątpliwości jestem przekonany/a, że znajdziemy rozwiązanie.

Wynik: _____ punktów

8. Nasze własne dzieci rozumieją naszą pracę i akceptują nasze dziecko w opiece zastępczej. Traktują je jak brata/siostrę.

Wynik: _____ punktów (napisz "3" jeżeli nie macie dzieci lub gdy już nie mieszkają z Wami)

9. Możemy otwarcie rozmawiać z przyjaciółmi, rodziną, sąsiadami i szkołą o dziecku w opiece zastępczej. Dlatego dziecko wie, że opieka zastępcza nie jest powodem do wstydu lub przyczyną kompleksów.

Wynik: _____ punktów

10. Rodzice biologiczni akceptują fakt, że ich dziecko musi mieszkać z nami. Nie są zazdrośni i współpracują. Umieemy konstruktywnie rozmawiać. *(napisz "3" jeżeli nie masz kontaktu z biologicznymi rodzicami dziecka)*

Wynik: _____ punktów

11. Rozmawiamy z dzieckiem w sposób pozytywny i z szacunkiem o jego rodzicach, nawet jeżeli widzimy, że tym rodzicom jest trudno dbać o dziecko lub nie mogą tego robić lub gdy nie ma z tymi rodzicami żadnego kontaktu.

Wynik: _____ punktów

12. Rozmawiamy otwarcie z naszym dzieckiem w opiece zastępczej o problemach związanych z posiadaniem dwóch rodzin – np. jeżeli dziecko tęskni za swoimi rodzicami lub czuje się opuszczone. Zaakceptowaliśmy, że dziecko w opiece zastępczej jest „wspólnym dzieckiem”.

Wynik: _____ punktów

Wasze przemyślenia i refleksje

Proszę napisać swoje przemyślenia po ocenie punktowej zdań 5 – 11:

Moje/Nasze przemyślenia dotyczące wzajemnego wspierania się w naszej rodzinie na rzecz dobrego działania jako rodzina zastępcza:

Moje/nasze przemyślenia dotyczące współpracy z rodziną biologiczną. Przemyślenia dot. otwartości w stosunku do dziecka odnośnie opieki zastępczej jako naturalnej formy rodziny:

Jak dbamy o nasze dziecko w opiece zastępczej

13. Moje zachowanie w stosunku do dziecka jest przewidywalne i ma rytm dzienny. Mój stosunek do dziecka jest *spójny*. Nie działam impulsywnie ani też nie zmieniam planów w sposób nagły bez długiego przygotowania dziecka do zmiany.

Wynik: _____ punktów

14. *Zwracam uwagę* na sposób, w jaki współpracuję z dzieckiem. Kiedy chcę, żeby dziecko wykonało codzienne czynności nie zwracam się do niego ostro czy z pretensją. Wyjaśniam i zachowuję elastyczność żądań, nawet jeżeli dziecko jest nieszczęśliwe, przygnębione, złe czy agresywne. Dostosowuję żądania do stanu emocjonalnego dziecka.

Wynik: _____ punktów

15. Jestem bardzo *dostępny* dla dziecka, kiedy potrzebuje ono pocieszenia, rozmowy czy ochrony. Dziecko nie musi długo czekać na pomoc i staram się odkładać inne rzeczy, jeżeli dziecko potrzebuje pomocy, rozmowy czy pocieszenia.

Wynik: _____ punktów

16. Jeżeli dziecko jest złe, agresywne, przygnębione czy smutne, *nie odczuwam tego samego*. Raczej *współodczuwam* z dzieckiem (empatia, pokazywanie, że rozumiem i rozpoznaję jego uczucia), ale *nie odczuwam jak dziecko* (przykładowo: nie łajam dziecka, gdy nas oskarża lub jest nieposłuszne, nie denerwuję się, kiedy denerwuje się dziecko i w większości sytuacji zachowuję spokój i równowagę).

Wynik: _____ punktów

17. Często zastanawiam się nad tym jak czuje się dziecko i jak myśli i często o tym mówię i staram się, aby dziecko nauczyło się próbować rozumieć uczucia i myśli innych. Przykładowo „Jak Ci się podoba mieszkanie z nami?” „Dlaczego Twoim zdaniem to dziecko się na Ciebie zdenerwowało?”, „Jak czuje się dzisiaj Twój miś/lalka? Czy jest smutny/a, szczęśliwy/a, zły/a?” Czy mnie lubi?”, itp.

Wynik: _____ punktów

18. W przypadku nieporozumienia z dzieckiem *nigdy nie zostawiam sytuacji bez rozstrzygnięcia*. Pracuję aż do przywrócenia równowagi między nami tak, abyśmy mogli skupić się na naszych czynnościach dnia codziennego. W dalszym ciągu możemy się nie zgadzać, jednak dziecko wie, że ludzie mogą się nie zgadzać, a mimo to utrzymywać dobrą relację.

Wynik: _____ punktów

19. Jeżeli zachowanie dziecka stwarza problem, staram się zrozumieć ten problem również w naszym kontekście. Analizujemy nasz własny style sprawowania opieki i zadajemy sobie pytanie, czy takie zachowanie może być spowodowane naszym zachowaniem. Kiedy rozmawiamy z dzieckiem o zachowaniu, staramy się opisać naszą własną odpowiedzialność za daną sytuację.

: Np.

“Przepraszam, że tak się na Ciebie zdenerwowałam – to ja nie powinnam była zostawiać tu zapalek na wierzchu – jesteś za mała, żeby sama zapalać ogień, powinnam była wiedzieć. To może Ci wytłumaczę, że zapalaki mogą być niebezpieczne i trzeba z nimi bardzo uważać.”

Tak postępujemy zamiast po prostu skrzyknąć dziecko lub się zdenerwować.

Wynik: _____ punktów

20. Dziecko ma jasną relację z jednym lub obydwoma rodzicami zastępczymi: wie, kto za co odpowiada i jak może dostać pomoc od każdego z nich.

Wynik: _____ punktów

Wasze przemyślenia i refleksje

Proszę napisać swoje przemyślenia po ocenie punktowej zdań 12-19:

Moje/Narze przemyślenia na temat tego, jak zachowujemy się w stosunku do dziecka:

Moje/nasze przemyślenia dotyczące ewentualnej możliwości poprawy tego stanu:

Sieć kontaktów społecznych dziecka i nasza sieć kontaktów zawodowych

21. Dziecko posiada relacje społeczne np. przyjaźnie, towarzyszy zabaw lub uczestniczy w grupie rówieśniczej (np. w drużynie sportowej). Dziecko czuje się włączone w grupę rówieśniczą, a rodzice zastępczy wspierają budowanie kontaktów społecznych dziecka.

Wynik: _____ **punktów** (przy dziecku poniżej 2 lat wpisać "3")

22. Dziecko nie jest bardzo wycofane lub samotne. Dziecko nie jest bardzo agresywne lub zaburzone w sposobie zachowania w stosunku do innych. Jest z reguły akceptowane przez inne dzieci i nauczyło się rozsądnie utrzymywać kontakt z innymi dziećmi.

Wynik: _____ **punktów** (przy dziecku poniżej 2 lat wpisać "3")

23. Rodzice zastępczy utrzymują dobre stosunki i współpracują z pracownikami żłobka, przedszkola, szkoły, osobami prowadzącymi zajęcia pozalekcyjne lub innymi osobami, z którymi dziecko się styka w życiu codziennym. Poinformowaliśmy ich o ewentualnych problemach dziecka i starają się nas wspierać w naszej pracy opiekunów zastępczych.

Wynik: _____ **punktów** (jeżeli dziecko nie ma takich kontaktów, wpisać "3")

Wasze przemyślenia i refleksje

Proszę napisać, co myślicie po ocenie tych zdań:

Moje/Nasze przemyślenia na temat uczestnictwa dziecka w grupie rówieśniczej:

Moje/Nasze przemyślenia na temat naszej współpracy z przedszkolem/szkoła/ innymi kontaktami zawodowymi:

PROSZĘ WPISAĆ I DODAC PUNKTACJĘ NA NASTĘPNEJ STRONIE

Jeżeli w odpowiedzi na któreś z pytań wstawiliśmy "X", w wyniku również należy podać "X".

PYTANIE WYNIK

1. _____ Punktów
2. _____ Punktów
3. _____ Punktów
4. _____ Punktów
5. _____ Punktów
6. _____ Punktów
7. _____ Punktów
8. _____ Punktów
9. _____ Punktów
10. _____ Punktów
11. _____ Punktów
12. _____ Punktów

Razem: _____ punktów

PYTANIE WYNIK

13. _____ Punktów
14. _____ Punktów
15. _____ Punktów
16. _____ Punktów
17. _____ Punktów
18. _____ Punktów
19. _____ Punktów
20. _____ Punktów
21. _____ Punktów
22. _____ Punktów
23. _____ Punktów

Prosimy podzielić wynik (razem – wszystkie punkty) przez 23:

*Uwaga: Jeżeli na któreś pytanie daliśmy odpowiedź "X", należy podzielić wynik przez **faktyczną liczbę pytań, na które odpowiedzieliśmy podając ocenę punktową.***

Przykładowo – przy dwóch wynikach "X" dzielimy sumę tylko na 20, a nie na 22.

Średni wynik: (zsumowane wszystkie punkty, podzielone przez liczbę pytań, na które udzieliliśmy odpowiedzi punktami)

_____,__ **punktów**

Zapewnienie bezpiecznej bazy dziecka w opiece zastępczej

Średni wynik *nie* mówi, czy wykonujemy naszą pracę dobrze czy źle. Mówi on tylko, czy *posiadamy dobrą platformę społeczną*, zapewniającą nam jako opiekunom zastępczym dobre warunki pracy.

W przypadku, gdy niekiedy punktacja była niska lub średnia jest ogólnie niska, można popracować nad ulepszeniem tej platformy.

- **Przy średnim wyniku 5,0 lub wyżej:**

Ta rodzina zastępcza posiada niezbędną platformę do zapewnienia bezpiecznej bazy dziecka w opiece zastępczej.

Generalnie posiadacie bardzo dobrą bazę do pracy jako zawodowi opiekunowie. Oznacza to, że dziecko nauczy się z czasem poczucia bezpieczeństwa i rozpocznie odkrywanie, zabawę i uczenie się. Możemy przejrzeć też Kartę Wyników pod kątem ewentualnych ulepszeń. Mogą Was zainspirować sesje internetowego programu szkoleniowego FAIRstart.

Pracownik socjalny lub przełożony: W przypadku tej rodziny Twoje zadanie polega na wspieraniu rodziców zastępczych w tym, co już robią. Przejrzyj Kartę Wyników i porozmawiaj na temat swoich przemyśleń. Podsuwaj sugestie i pomysły, inspiruj.

- **Przy wyniku od 3,0 do 4,9:**

Organizacja rodziny zastępczej działa dobrze, ale musicie przyjrzeć się Karcie Wyników i zdecydować, w których obszarach chcecie wprowadzić ulepszenia. Być może za wiele od siebie wymagacie i macie zbyt wysokie wymagania dotyczące tempa rozwoju dziecka. Lub może posiadacie ograniczoną sieć kontaktów społecznych lub istnieją jakieś konflikty. W takim przypadku zacznijcie rozmawiać z innymi, pokażcie swoje zainteresowanie i starajcie się pokazać większą otwartość w związku z posiadaniem dziecka w opiece zastępczej.

Pracownik socjalny lub przełożony: Przeglądaj Kartę Wyników, znajdź pozytywne odpowiedzi i przedstaw je jako obszary zasobów. Porozmawiaj o tych obszarach i podpowiedz praktyczne rozwiązania tam, gdzie punktacja jest niska. Należy słuchać i przygotować się na słowa niezadowolenia. Konieczne jest zachowanie równowagi i praktyczne podejście oraz skupienie się na realistycznych zadaniach i celach.

- **Przy wyniku od 0 do 2,9:**

Wygląda na to, że Wasza sieć kontaktów społecznych w pracy nie jest mocno rozbudowana. Możecie odczuwać stres lub wypalenie. Może występować wiele sytuacji alarmowych. Należy poszukać wsparcia i

poinformować o tym przełożonego i inne osoby. Być może macie za wysokie oczekiwania lub niewystarczające kontakty w pracy i czujecie się wyobcowani jako opiekunowie zastępczy. Dziecko, którym się opiekujecie może to odczuwać i reagować na ten brak poczucia pewności trudnym zachowaniem. Trudno jest być dobrym opiekunem zastępczym jeżeli działamy w zbyt dużym stresie, więc zadajmy sobie pytanie jak zmniejszyć ten stres, poprawić swoje relacje społeczne jako rodzic zastępczy i poszukać pomocy i rozmowy z innymi.

Pracownik socjalny lub przełożony:

Wygląda na to, że ci ludzie potrzebują aktywnej rozmowy i wsparcia. Musisz okazać silne wsparcie tym rodzicom zastępczym, określić cele osiągnięte małymi krokami prowadzące do poprawy sytuacji, zachęcać ich do działania i często z nimi rozmawiać. Powinniście pomóc im w ulepszeniu swojej siatki kontaktów społecznych i w rozwiązaniu ewentualnych konfliktów takich jak nieporozumienia między rodziną zastępczą a szkołą czy w innych relacjach.

Alternatywnie można zastanowić się nad przeniesieniem dziecka do innej rodziny – istnieje ryzyko, że obecna sytuacja ma zły wpływ na rodziców i na dziecko.

Przygotuj z rodziną zastępczą na piśmie plan rozwiązania konkretnych problemów lub poprawy sytuacji w rodzinie etapami, wspieraj działanie rodziny w tym kierunku i sprawdzaj jego realizację.

Rozmowa i planowanie na podstawie wyników z karty wyników

Twój średni wynik może dać Ci wyobrażenie o jakości platformy, jaką posiadasz jako rodzic zastępczy. Co ważniejsze jednak, masz także przemyślenia, refleksje i decyzje dotyczące ulepszenia opieki zastępczej, którą sprawujesz.

Z badań wynika, że jeżeli mamy osoby, z którymi możemy porozmawiać o pracy rodzica zastępczego, dzieci, którymi się opiekujemy radzą sobie wtedy lepiej i czują się bezpieczniej. Gdy rodzic zastępczy jest odosobniony, dziecko ma z reguły więcej problemów. Problemy powodują często przerwanie stosunku opieki zastępczej.

Najlepszym sposobem podniesienia jakości pracy jest rozmowa z innymi na temat Waszych przemyśleń, problemów, wyzwań i planów. Problemy, które wydają się teraz nierozwiązywalne są często rozwiązywane stopniowo, gdy posiadamy partnerów wspierających nas w pracy i rozmowach.

Poniżej koncepcja do wykorzystania dla siebie, ze współmałżonkiem, w rozmowie z przełożonym czy kierownikiem lub zaufanym przyjacielem.

Potrzebne będzie pomieszczenie do spokojnej godzinnej rozmowy (i być może kawa bądź herbata).

Powiedz Twojemu rozmówcy, że chcesz, by Cię najpierw wysłuchała bez przerywania, a następnie powiedziała, co sądzi o tym, czego wysłuchała. Być może podpowie Ci również działania.

1. Przedstaw przemyślenia dotyczące Twoich **relacji z władzami** (punkty 1-4).
Pozytywy, negatywy, ulepszenia, jak Twoim zdaniem można to zmienić, co mógłby Ci podpowiedzieć czy doradzić Twój rozmówca. Zanotuj najważniejsze przemyślenia i pomysły, gdy je przedstawiasz.
2. Przedstaw Twoje przemyślenia na temat **relacji w rodzinie zastępczej i relacji z rodzicami biologicznymi** (punkty 5-11). Poprowadź rozmowę w ten sam sposób (pozytywy, negatywy, itp.).
3. Przedstaw swoje przemyślenia odnośnie **sposobu, w jaki zajmujemy się dzieckiem w opiece zastępczej**. (punkty 12-19).
4. Przedstaw swoje przemyślenia dot. **sieci kontaktów społecznych dziecka i naszej siatki kontaktów zawodowych** (punkty 20-22).

Przygotowanie planu i harmonogramu pracy

Prawdopodobnie rozmawialiście o wielu sprawach – opieka zastępcza jest skomplikowana! Może być nieco trudno ustalić, od czego zacząć zmiany lub rozwój.

Ważne jest, aby spojrzeć sobie teraz z góry na cztery omówione obszary i wybrać **tylko jeden**, nad którym **popracujesz przez miesiąc, by ulepszyć swoją pracę**.

Trzeba wybrać coś, co ma szansę powodzenia i gdzie mamy dobrą podpowiedź czy rekomendację działania. Konieczne jest wyraźne określenie tego, co zrobimy.

Na przykład nie jest zbyt dobrym pomysłem napisanie “Chcę być lepszym rodzicem zastępczym” lub “Chcę mieć lepszą sieć kontaktów”, Poprawa bierze się z drobnym zmian w tym, co robimy.

Na przykład napisz “Zacznę od porozmawiania jutro z nauczycielem w szkole o jego problemach z pracą domową i zapytam, co mogę zrobić, żeby mu pomóc. Być może uda mi się też porozmawiać z dzieckiem o jego obawie porażki. Zrobię to jutro i zobaczę, czy to zmieni choć trochę niechęć dziecka do odrabiania pracy domowej.”

Lub:

“Porozmawiam z małżonkiem/ką o tym, że moim zdaniem czasami za dużo się w ciągu dnia kłócimy. Nasze dziecko czuje się wtedy niepewnie. Być może powinniśmy się kłócić wieczorami kiedy śpi i wtedy rozwiązać nasze problemy. Przygotuję dla niej/jego dobrą kolację, żeby przygotować grunt do tej propozycji:

Lub:

“Jako ojciec zastępczy sądzę, że to dziecko bywa nadaktywne. Potrzebuje dużo biegać i skakać w ciągu dnia, więc może zapiszę je na piłkę nożną lub będę z nim co dzień biegać”

Lub:

“Może bywam za surowa dla tego dziecka, bo obawiam się, co ono może zrobić. Postaram się zachować z większym wyczuciem, kiedy do niego mówię i zaproszę je do pomocy przy gotowaniu zamiast po prostu się denerwować”.

Lub:

“Mam wrażenie, że jestem zbyt samotny/a i staram się sam/a rozwiązać wszystkie problem. To mnie przygnębia.

Powinam/powiniem porozmawiać z kierownikiem o tym, co robię, więc zadzwonię do niej i wyraźnie powiem, że muszę z nią porozmawiać. Zacznę od chwalenia jej pracy, żeby nie czuła się obrażona.”